

**Institut
celoživotního
vzdělávání**

Psaní seminárních prací

PhDr. Petr Hlad'o, Ph.D.

Obsah

Úvod.....	3
1 Struktura seminární práce	3
1.1 Titulní list.....	3
1.2 Úvod.....	3
1.3 Vlastní text práce.....	3
1.4 Závěr	4
1.5 Seznam použité literatury.....	4
2 Formální úprava seminární práce.....	9
2.1 Základní informace k formální úpravě.....	9
2.2 Označení tabulek a obrázků	9
3 Citování a parafrázování v textu práce.....	11
3.1 Doslovná citace	11
3.2 Parafrázování.....	13
4 Jazyková úprava seminární práce.....	13
5 Hodnocení seminární práce.....	14
Závěr.....	14
Doporučená literatura ke studiu.....	15

Úvod

Cílem předkládaného textu je seznámit studenty studijního programu Specializace v pedagogice na Institutu celoživotního vzdělávání Mendelovy univerzity v Brně se zásadami psaní seminárních prací.

1 Struktura seminární práce

Přestože mohou mít seminární práce různou strukturu, v humanitně zaměřených oborech by měly z formálního hlediska obsahovat tyto části:

- titulní list;
- úvod;
- vlastní text práce;
- závěr;
- seznam použité literatury;
- přílohy.

1.1 Titulní list

Titulní list je první stránkou seminární práce. Jedná se o samostatnou úvodní stranu, která slouží k identifikaci práce a jejího autora. Titulní list se nepovažuje za samostatnou stranu, a proto se nečísluje. U titulního listu je vyžadován *jednotný vzor* (Příloha 1).

1.2 Úvod

Úvod slouží k tomu, aby *představil téma seminární práce* a přinesl stručné informace k pochopení širších souvislostí řešené problematiky. Autor/ka v úvodu získává příležitost zdůvodnit výběr tématu seminární práce, formulovat problém, který bude řešit, uvést cíle práce a otázky, na něž hledá odpovědi.

1.3 Vlastní text práce

Vlastní text práce následuje po Úvodu a *podrobně seznamuje s probíranou odbornou problematikou*. Vlastní text práce může obsahovat definice pojmů, teoretické poznatky z odborné literatury, vlastní výzkumné poznatky nebo poznatky z jiných výzkumů, návrhy pro vyučování, názory, závěry a doporučení, ke kterým autor/ka vlastním studijním, výzkumným či tvůrčím úsilím dospěl/a.

Pokud je seminární práce *zaměřena teoreticky* nebo je v ní zpracována *metodika výuky*, autor/ka by měl/a v této části shrnout teoretické poznatky k řešené oblasti a tyto aplikovat na konkrétní otázky pedagogické praxe. K tomu musí prostudovat dostupnou odbornou literaturu (odborné knihy, encyklopedie, slovníky, články v tištěných a elektronických odborných časopisech, legislativu, pedagogické dokumenty, elektronické dokumenty apod.).

Ve *výzkumně zaměřené* seminární práci musí být v textu – kromě shrnutí odborných poznatků – obsažen podrobný popis a seznámení s uskutečněným průzkumným šetřením, tj. s použitou metodologií a vlastními výsledky. Výsledky jsou vždy popsány slovně, pro lepší přehlednost lze hlavní poznatky shrnout do tabulek a grafů.

Text seminární práce by měl být psán jasně a stručně. Je v něm možné konfrontovat vlastní zjištění a názory s jinými autory. Dodržována musí být formální (Kapitola 2) a jazyková úprava (Kapitola 4). Myšlenky, které nepocházejí od autora seminární práce, je třeba *správně citovat nebo parafrázovat* (Kapitola 3.1).

1.4 Závěr

V závěru seminární práce by měly být shrnuty nejvýznamnější poznatky a kriticky zhodnocen vlastní přínos. Součástí závěru mohou být doporučení a návrhy pro řešení daného problému, které by měly vycházet ze studia příslušných odborných pramenů, popř. vlastního průzkumného šetření. Autor/ka zde může rovněž uvést vlastní stanoviska a jejich zdůvodnění.

1.5 Seznam použité literatury

Při psaní seminární práce jsou používány informační zdroje. Všechny použité zdroje musí být uvedeny v Seznamu použité literatury. Zásadně se uvádí jen *skutečně použité a citované nebo parafrázované zdroje*, nikoliv existující a dostupná literatura k tématu.

Jednotlivé tituly je třeba do Seznamu použité literatury uvést podle platné normy ČSN ISO 690 – *Informace a dokumentace: pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů*. Zde je nezbytné dodržovat všechny tečky, dvojtečky, kurzívu apod., jak vyžaduje norma.

Použitá literatura musí být seřazena podle abecedy.

Citování tištěných publikací podle normy ČSN ISO 690

Pro vytváření citací lze používat generátor citací na internetových stránkách <http://www.citace.com> případně <http://www.citacepro.com>.

- **Kniha s maximálně třemi autory**

Základní struktura citace:

PŘÍJMENÍ, Jméno. *Název knihy: podnázev*. Číslo vydání. Místo vydání: Název nakladatelství, rok vydání, počet stran. ISBN.

PŘÍJMENÍ, Jméno a Jméno PŘÍJMENÍ. *Název knihy: podnázev*. Číslo vydání. Místo vydání: Název nakladatelství, rok vydání, počet stran. ISBN.

PŘÍJMENÍ, Jméno, Jméno PŘÍJMENÍ a Jméno PŘÍJMENÍ. *Název knihy: podnázev*. Číslo vydání. Místo vydání: Název nakladatelství, rok vydání, počet stran. ISBN.

(Pozn.: Dále bude v textu uváděn pouze příklad 3 autorů, přičemž pro dva autory, resp. jednoho autora platí výše uvedené varianty zápis.)

Ukázky:

HLAĎO, Petr. *Profesní orientace adolescentů: poznatky z teorií a výzkumů*. 1. vyd. Brno: Konvoj, 2012, 131 s. ISBN 978-807-3021-641¹.

HANUŠ, Radek a Lenka CHYTILOVÁ. *Zážitkově pedagogické učení*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009, 192 s. ISBN 978-80-247-2816-2.

BUDÍKOVÁ, Marie, Maria KRÁLOVÁ a Bohumil MAROŠ. *Průvodce základními statistickými metodami*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 272 s. ISBN 978-80-247-3243-5.

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 7., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2013, 395 s. ISBN 978-80-262-0403-9.

- **Kniha s více než třemi autory**

V případě, kdy je *autorů publikace více než tři*, uvádí se pouze hlavní autor (obvykle je v tiráži uváděn v pořadí jako první) a za jeho jméno se napíše zkratka *a kol.* Ostatní části jsou shodné jako u citace knihy s maximálně třemi autory.

Základní struktura citace:

PŘÍJMENÍ, Jméno a kol. *Název knihy: podnázev*. Číslo vydání. Místo vydání: Název nakladatelství, rok vydání, počet stran. ISBN.

Ukázky:

ŠIMÍČKOVÁ-ČÍŽKOVÁ, Jitka a kol. *Přehled vývojové psychologie*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 1999, 175 s. ISBN 80-706-7953-0.

HOŘÁNKOVÁ, V. a kol. *Metodická příručka poradce pro volbu povolání*. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 1995, 131 s. ISBN 80-85850-24-4.

- **Kapitola v knize nebo ve sborníku**

Pokud kniha nebo sborník obsahují kapitoly, které mají své autory, nebo se jedná o sborník příspěvků, poté se necituje publikace jako celek, ale příslušná kapitola a její autor (popř. autoři). V generátoru citací je nutné zvolit typ dokumentu: *Příspěvek ve sborníku*.

Základní struktura citace:

PŘÍJMENÍ, Jméno, Jméno PŘÍJMENÍ a Jméno PŘÍJMENÍ. *Název kapitoly/příspěvku: podnázev*. In: PŘÍJMENÍ, Jméno, Jméno PŘÍJMENÍ a Jméno PŘÍJMENÍ. *Název knihy: podnázev*. Číslo vydání. Místo vydání: Název nakladatelství, rok vydání, s. X-Y. ISBN.

¹ Deseticiferný nebo třinácticiferný údaj včetně označení ISBN tvoří jednu hodnotu a nesmí být roztržen na dva řádky (přestože nebude dodrženo zarovnání k pravému okraji). Pozor, za zkratku ISBN se nepíše dvojtečka.

Ukázky:

ŠVAŘÍČEK, Roman. Hlubkový rozhovor. In: ŠVAŘÍČEK, Roman a Klára ŠEĎOVÁ. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007, s. 159-184. ISBN 978-80-7367-313-0.

MŮNICH, Daniel a Jan MYSLIVEČEK. Přejít žáků na střední školy: diskrepance mezi nabídkou a poptávkou. In: MATĚJŮ Petr a Jana STRAKOVÁ. *Nerovné šance na vzdělání: vzdělanostní nerovnosti v České republice*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2006, s. 220-246. ISBN 80-200-1400-4.

- **Článek (v časopise)**

V generátoru citací jde o typ dokumentu: *Článek*.

Základní struktura citace:

PŘÍJMENÍ, Jméno, Jméno PŘÍJMENÍ a Jméno PŘÍJMENÍ. Název článku: podnázev. *Název časopisu*. Rok, ročník, číslo svazku, s. X-Y.

Ukázky:

HLAĎO, P. Volba povolání: internetové zdroje informací pro žáky a učitele. *Moderní vyučování*. 2008, roč. 12, č. 6, s. 9-10.

ŠÍP, Radim a Vlastimil ŠVEC. Pojetí tacitních znalostí v paradigmatu sjednoceného pole. *Pedagogická orientace*. 2013, roč. 23, č. 5, s. 664-690.

MATĚJŮ, Petr a Barbora ŘEHÁKOVÁ. Úloha mentálních schopností a sociálního původu ve formování vzdělanostních aspirací. *Sociologický časopis*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 1992, roč. 28, č. 5, s. 613-635.

BUSCHOR, Christine Bieri, Simone BERWEGER, Christa KAPPLER a Andrea KECK. Genderově netradiční kariérová volba na přechodu mezi gymnáziem a vysokou školou. *Studia paedagogica*. 2013, roč. 18, č. 1, s. 57-76.

- **Bakalářská, diplomová, disertační aj. akademická práce**

V generátoru citací jde o typ dokumentu: *Akademická práce*.

Základní struktura citace:

PŘÍJMENÍ, Jméno. *Název práce: podnázev práce*. Místo, rok. Typ práce. Škola. Vedoucí práce Jméno Příjmení.

Ukázky:

SVOBODOVÁ, Lucie. *Agresivita a šikana jako výchovné problémy*. Brno, 2011. Bakalářská práce. Mendelova univerzita v Brně. Vedoucí práce Petr Hlaďo.

BYSTRÁ, Jana. *Terorismus v ČR*. Brno, 2005. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Miloslava Machalová.

Citování elektronických zdrojů podle normy ČSN ISO 690

Citování elektronických zdrojů zahrnuje citování internetových stránek, elektronických monografií (ve formátu Adobe Reader, Word aj.), článků v elektronických časopisech apod.

- **Web**

Základní struktura citace:

Název internetové stránky [online]. Místo: Vydavatel, rok vydání, datum poslední revize [cit. RRRR-MM-DD]. Dostupné z: internetový odkaz

Ukázky:

Volba povolání [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2009, 29. 11. 2009 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: <http://www.vychova-vzdelavani.cz>

Informace o univerzitě [online]. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013, 8. 10. 2013 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: http://www.mendelu.cz/cz/o_univerzite

- **Příspěvek na webu**

Základní struktura citace:

PŘÍJMENÍ, Jméno, Jméno PŘÍJMENÍ a Jméno PŘÍJMENÍ. *Název příspěvku: podnázev*. In: *Název internetových stránek: podnázev* [online]. Místo vydání: Vydavatel, rok vydání, datum poslední revize [cit. RRRR-MM-DD]. Dostupné z: internetový odkaz

Ukázky:

LANGR, Michal a Michael BEREŇ. *Návrat veteránů: v nominaci hokejistů na turnaj EHT je Nedvěd i Hlinka*. In: *iDnes: Hokej* [online]. Praha: Marfa, 2013, 11. 12. 2013 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: http://hokej.idnes.cz/hokejova-reprezentace-nominace-na-channel-one-cup-v-soci-p2a/-reprezentace.aspx?c=A131210_231421_reprezentace_bem

- **Elektronická kniha (např. Word, Acrobat Reader, PowerPoint)**

Základní struktura citace:

PŘÍJMENÍ, Jméno, Jméno PŘÍJMENÍ a Jméno PŘÍJMENÍ. *Název příspěvku: podnázev*. Místo vydání: Vydavatel, rok vydání, datum poslední revize [cit. RRRR-MM-DD]. Dostupné z: internetový odkaz

Ukázky:

ŠTATNOVÁ, Pavlína a Petra DRAHOŇOVSKÁ. *Jak žáci základních a středních škol vybírají svou další vzdělávací nebo pracovní kariéru* [online]. 1. vyd. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2012, 9. 9. 2012 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/publikace-a-periodika/jak-zaci-zakladnich-a-strednich-skol-vybiraji-svou-dalsi>

Výzkum služeb kariérového poradenství a potřeb jeho klientů na základních a středních školách v ČR: souhrnná zpráva [online]. Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2003, 22. 11. 2008 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: <http://www.vychova-vzdelavani.cz/files/dokumenty/download/zprava.pdf>

- **Elektronický článek (v el. časopise)**

Základní struktura citace:

PŘÍJMENÍ, Jméno, Jméno PŘÍJMENÍ a Jméno PŘÍJMENÍ. Název příspěvku: podnázev. *Název časopisu* [online]. Rok vydání, ročník, číslo, s. X-Y [cit. RRRR-MM-DD]. DOI (není povinné). Dostupné z: internetový odkaz

Ukázky:

KUBIATKO, Milan, Kateřina ŠVANDOVÁ, Jiří ŠIBOR a Jiří ŠKODA. Vnímání chemie žáky druhého stupně základních škol. *Pedagogická orientace* [online]. 2012, roč. 22, č. 1, s. 82-96 [cit. 2013-12-11]. DOI: 10.5817/PedOr2012-1-82. Dostupné z: http://www.ped.muni.cz/pedor/archiv/2012/PedOr12_1_Vnimani_Kubiatkoetal.pdf

DRNEK, Martin. Ekonomicky slabších žáků se často zbavíme na základkách, na VŠ se dostanou už těžko! *Česká škola* [online]. 2013, 10. 12. 2013 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: <http://www.ceskaskola.cz/2013/12/martin-drnek-ekonomicky-slabsich-zaku.html>

HOSKOVEC, David. První pomoc: svalová poranění. *Fit pro život* [online]. 2013, č. 20, s. 5 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: http://www.euro-media.cz/component/docman/doc_download/21-fit-pro-zivot-20?Itemid=

- **Příspěvek na Wikipedii**

Základní struktura citace:

Název hesla. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, datum poslední revize hesla [cit. RRRR-MM-DD]. Dostupné z: internetový odkaz

Ukázky:

Anotace. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 19. 3. 2013 [cit. 2013-12-11]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Anotace>

2 Formální úprava seminární práce

Seminární práce je vizitkou každého studenta. Kromě odpovídající obsahové úrovně by proto měla mít náležitou formální úpravu. Při psaní seminárních prací je nezbytné dodržovat technickou normu ČSN 01 6910 – *Úprava písemností zpracovaných textovými editory*.

Tato norma:

- vysvětluje, jak psát správně interpunkční znaménka (tečka, čárka, dvojtečka, středník, vykřičník, otazník, tři tečky, spojovník, pomlčka, závorky a uvozovky, apostrof apod.), zkratky, značky (např. měrných jednotek, měn, matematické značky aj.), čísla a číslice;
- seznamuje s různými druhy zvýrazňování důležitých částí textu, členěním textu, označováním jeho částí apod.

2.1 Základní informace k formální úpravě

- Seminární práce se píše na papír formátu A4 v *textovém editoru* (MS Word, OpenOffice aj.).
- Stránky musí být *číslovány*. Čísloují se všechny stránky práce počínaje první fyzickou stránkou (na titulní straně se však číslo nezobrazuje). Čísloje se souvisle arabskými čísly umístěnými v dolní části stránky se zarovnáním na střed.
- V celé seminární práci je nezbytné zachovávat *jednotnou grafickou úpravu* (jednotný typ písma, řádkování, zarovnání textu, odsazování odstavců aj.):
 - Doporučený font písma – Times New Roman.
 - Velikost písma: 12.
 - Řádkování: 1,5.
 - Nadpisy:
 - 1. úroveň (1 Název) – velikost písma 14, velká písmena, tučně;
 - 2. úroveň (1.1 Název) – velikost písma 14, malá písmena, tučně;
 - 3. úroveň (1.1.1 Název) – velikost písma 12, malá písmena, tučně;
 - 4. úroveň (1.1.1.1 Název) – velikost písma 12, malá písmena, kurziva, tučně;
 - Okraje stránky: vlevo, vpravo, nahoře a dole: 2,5 cm.
 - Zarovnání textu: do bloku.
 - Odsazení prvního řádku odstavce o 1 cm.
 - Zarovnání nadpisů: vlevo (za nadpisy se nedělá tečka!)

2.2 Označení tabulek a obrázků

- Názvy tabulek a obrázků (pod pojmem obrázek zahrnujeme všechny druhy grafů, schémat, fotografií, nákresů apod.) musí být jasné, stručné a výstižné. Název začíná velkým písmenem a nepíše se za něj tečka.
- Obrázky a tabulky čísloujeme průběžně v celé seminární práci. Používá se samostatná číselná řada pro obrázky (např. Obr. 1, Obr. 2, Obr. 3 atd.) a samostatná číselná řada pro tabulky (např. Tab. 1, Tab. 2, Tab. 3 atd.).
- Pokud jsou tabulky a obrázky přejaty z jiného zdroje, musí u nich být tento zdroj uveden.

- *Nadpis tabulky se píše nad tabulku a název obrázku se píše pod obrázek².*
- Tabulky a obrázky vkládáme na potřebné místo v textu, kde se o nich pojednává, nejpozději na následující stránku.
- V nadpise, nebo v obrázcích a tabulkách je nutno uvést, v jakých mírách/hodnotách jsou číselné údaje uváděny (např. v cm, kg, %, tis. Kč,...).

Ukázka označení tabulky:

Tabulka 2. Kompatibilita pracovních typů osobnosti a prostředí

Typ osobnosti	Nejvhodnější typ pracovního prostředí	Další možné typy pracovního prostředí	Nevhodné pracovní prostředí
R	R	I + C	S
I	I	R + A	E
A	A	I + S	C
S	S	A + E	R
E	E	S + C	I
C	C	E + R	A

Legenda: R – praktický; I – zkoumající; A – umělecký; S – sociální; E – podnikavý; C – tradiční

Zdroj: Mezera (2002, s. 20)³

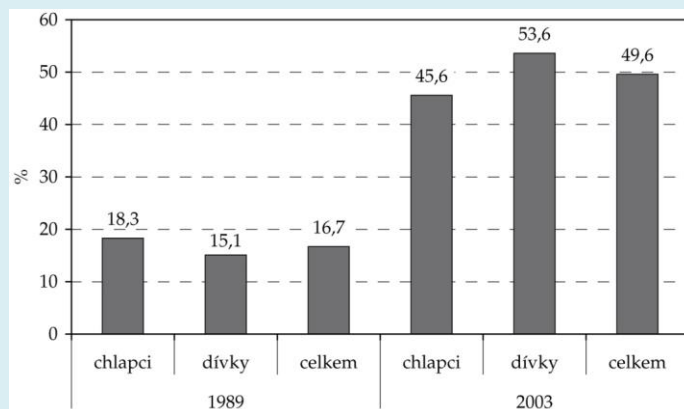
Uvedení publikace, z níž byla tabulka převzata, v Seznamu použité literatury:

MEZERA, Antonín. *Pro jaké povolání se hodím?* 1. vyd. Praha: Computer Press, 2002, 178 s. ISBN 80-7226-651-9.

² Tabulky nebo obrázky, které jsou na stránce umístěny naležato, musí mít označení umístěny vždy u hřbetu.

³ Pokud je autor/ka seminární práce současně autorem obrázku nebo tabulky, pak se uvádí text: „Zdroj: Vlastní“.

Ukázka označení obrázku:

Obrázek 4. Vysokoškolské aspirace žáků posledních ročníků ZŠ v letech 1989 a 2003
Zdroj: Matějů, Smith a Basl (2008, s. 384)

Uvedení článku, z něhož byl obrázek převzat, v Seznamu použité literatury:

MATĚJŮ, Petr, Michael SMITH a Josef BASL. Rozdílné mechanismy – stejné nerovnosti: změny v determinaci vzdělanostních aspirací mezi roky 1989 a 2003. *Sociologický časopis*. 2008, roč. 44, č. 2, s. 371-399.

3 Citování a parafrázování v textu práce

3.1 Doslovná citace

Doslovná citace musí být v textu vyznačena uvozovkami, aby bylo možno jednoznačně rozlišit, který text lze připsat na vrub autorovi seminární práce a které části jsou převzaty z jiného zdroje. V textu následně odkazujeme na dokument, z něhož bylo citováno, a náležité číslo strany.

Odkazy na literaturu mohou mít různou podobu. V seminárních pracích je používána *metoda prvního prvku a data*. U této metody se do textu seminární práce uvádí identifikační část, pod kterou lze dokument nalézt v Seznamu použité literatury na konci seminární práce.

Identifikační část bývá zpravidla tvořena *příjmením autora/autorů* (pokud dokument nemá autora, pak se místo něj uvádí první slovo/slova z názvu), *rokem vydání*⁴ dokumentu a *stranou*, na níž je citovaný text uveden (u citace internetových stránek se číslo strany neuvádí, poněvadž tento údaj není relevantní).

⁴ V případě, že autor napsal více prací nebo více dokumentů, které byly publikovány ve stejném roce, pak se v identifikační části v textu a v Seznamu použité literatury za rokem vydání uvádí pro odlišení jednotlivých dokumentů malá písmena abecedy (např. 2009a, 2009b, 2009c). Totéž platí v případě, že publikace nemá autora a v témže roce bylo vydáno více publikací, které mají ve svém názvu stejné první slovo.

Ukázky doslovné citace:

Pojem volba povolání je na rozdíl od pojmu volba další vzdělávací dráhy reflektován v Pedagogickém slovníku. Průcha, Walterová a Mareš (2003, s. 274) ho definují jako „*proces zahrnující rozhodování o volbě studia nebo přípravy na povolání, konkrétního povolání a celou profesní dráhu člověka*“.

Hlavním obsahem profesní orientace je „*utváření a rozvíjení reálného profesního cíle a perspektivy mladého člověka a vlastností a schopností významných pro proces volby povolání, jeho vykonávání a event. rekvalifikace*“ (Průcha, Walterová, Mareš, 2003, s. 181).

Peterson et al. (2002b, s. 314) definují kariérový vývoj jako „*uskutečňování řady kariérových rozhodnutí, která utvářejí celkovou kariérovou dráhu během života*“.

Kariérový vývoj lze definovat jako „*uskutečňování řady kariérových rozhodnutí, která utvářejí celkovou kariérovou dráhu během života*“ (Peterson et al., 2002a, s. 433–434).

VŠÍMEJTE SI, KDE SE PÍŠÍ UVOZOVKY A KDE TEČKY!

Uvedení zdrojů, z nichž byly pojmy *volba povolání, profesní orientace a kariérový vývoj* citovány, v Seznamu použité literatury:

PRŮCHA, Jan., Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 4. vyd. Praha: Portál, 2003, 322 s. ISBN 80-7178-772-8.

PETERSON, Gary a kol. A Cognitive information processing approach to career problem solving and decision making. In: BROWN, David a kol. *Career choice and development*. San Francisco, CA: John Wiley & Sons, 2002a, s. 312-369. ISBN 0-7879-5741-0.

PETERSON, Gary a kol. The influence of item response indecision on the self-directed search. *Journal of Career Development*. 2002b, roč. 35, č. 4, s. 427-443.

V některých případech je nezbytné citovat text, v němž je citován jiný autor:

Příklad citování textu, který je již citací:

Autoři Langmeier a Krejčířová citují ve své publikaci Vývojová psychologie text Havighursta z roku 1953. Text má následující znění: „*Klíčovými vývojovými úkoly pubescence jsou emancipace od přílišné závislosti na rodičích a rodině, navazování intenzivnějších a diferencovanějších vztahů k vrstevníkům a budování nových sociálních rolí.*“

Tento text chcete použít jako doslovnou citaci ve své seminární práci. Citovat již nebudete primární dokument, tj. text Havighursta, ale citaci Langmeiera a Krejčířové z publikace Vývojové psychologie. Citace v seminární práci pak bude mít následující podobu:

„*Klíčovými vývojovými úkoly pubescence jsou emancipace od přílišné závislosti na rodičích a rodině, navazování intenzivnějších a diferencovanějších vztahů k vrstevníkům a budování nových sociálních rolí*“ (Havighurst, 1953 in Langmeier, Krejčířová, 2006, s. 215).

V Seznamu použité literatury bude uvedena pouze publikace Langmeiera a Krejčířové.
V ukázkovém případě bude mít následující podobu:

LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2006, 368 s. ISBN 80-247-1284-9.

3.2 Parafrázování

Parafrázováním se rozumí vyjádření obsahu původní myšlenky jinou formou. Přebírají se pouze originální myšlenky autora, jsou formulovány novým způsobem a stylem, obsah myšlenek je však stejný.

V případě parafrázování se využívá vhodných uvozovacích výrazů⁵ a vět, které umožňují parafrázované myšlenky nebo závěry zakomponovat do textu seminární práce. (Pozn.: Uvozovacích vět lze využít rovněž u doslovných citací.)

Opět se používá *metody prvního prvku* (jméno autora/autorů) a *data* (rok publikování), přičemž použitá metoda uvádění citací je shodná s metodou použitou u doslovných citací. Parafrázovaný text se však nevkládá do uvozovek. Stranu, na níž se nachází původní (parafrázovaný) text, je však vhodné uvést, aby čtenář mohl dohledat originál parafrázované myšlenky.

Ukázky parafrázování:

Vymezení pojmu kariérového poradenství je problematické, neboť v současnosti existuje množství definic a žádná z nich podle Freibergové (2005, s. 35) zatím není všeobecně respektovaná.

Weinrach (1979, s. 179–180) rozlišuje v kariérových teoriích strukturální a procesuální přístupy.

Jiný pohled na problematiku dospívání předkládá například Macek (2003, s. 222), který ve své periodizaci vychází z anglosaského pojetí, v jehož rámci je pojem adolescence používán pro označení celého vývojového období mezi dětstvím a dospělostí.

Jedním z podstatných rysů dnešní společnosti je navíc podle Sennetta (2006 in Šubrt, 2008, s. 345) nejistý charakter nové flexibilní ekonomiky, v níž už není nic, co by bylo předpověditelné. Vše je v pohybu a podléhá neustálým a přitom rychlým změnám, vše se skládá z epizod a zlomů, je krátkodobé a elastické.

Bělohávková (2006, s. 136) tuto teorii označuje jako...

4 Jazyková úprava seminární práce

Při psaní seminárních prací je nezbytné dodržovat aktuální pravidla českého pravopisu. Před vytištěním a odevzdáním práce je žádoucí provést automatickou kontrolu pravopisu, která je součástí většiny textových editorů (v MS Word kontrolu aktivujete stisknutím funkční klávesy F7).

Pro ověření základních pravidel českého pravopisu můžete využít:

- Internetovou jazykovou příručku na WWW: <http://prirucka.ujc.cas.cz>;
- Pravidla českého pravopisu na WWW: <http://www.pravidla.cz>.

⁵ Uvozovacími výrazy pro myšlenku Průchy z publikace vydané v roce 2002 na s. 23 jsou např.: „podle Průchy (2002, s. 23)“, „Průcha (2002, s. 23) analyzoval“, „Průcha (2002, s. 23) empiricky prokázal“, „Průcha (2002, s. 23) formuloval“, „jak hovoří Průcha (2002, s. 23)“, „jak píše Průcha (2002, s. 23)“, „jak ukazuje Průcha (2002, s. 23)“, „jak uvádí Průcha (2002, s. 23)“, „Průcha (2002, s. 23) konstatuje“, „Průcha (2002, s. 23) navrhl“, „Průcha (2002, s. 23) označuje“, „Průcha (2002, s. 23) popisuje“, „Průcha (2002, s. 23) předkládá“, „Průcha (2002, s. 23) rozlišuje“, „Průcha (2002, s. 23) se zabývá“, „Průcha (2002, s. 23) upozorňuje“, „Průcha (2002, s. 23) z toho vyvozuje“, „Průcha (2002, s. 23) zdůrazňuje“, „Průcha (2002, s. 23) zmiňuje“ apod.

5 Hodnocení seminární práce

V seminární práci by měl student prokázat, že umí pracovat s odbornou literaturou k tématu, je schopen samostatně vyhledávat, analyzovat, srovnávat a syntetizovat informace, využívat je k řešení problémů pedagogické praxe a v neposlední řadě odevzdat výslednou práci v náležité obsahové, formální a jazykové úrovni.

Seminární práce jsou hodnoceny. Hodnocení seminární práce je *v plné kompetenci vyučujícího* příslušného studijního předmětu.

Hodnotí se *obsahová stránka práce* (logická stavba práce, hloubka analýzy zvolené problematiky, míra odbornosti práce, vlastní přínos autora), *formální a jazyková stránka* (pravopisná a stylistická úroveň, celková úprava textu, označení obrázků, tabulek, příloh, správné používání citací) a *použité zdroje* (využití odborné literatury a dalších zdrojů informací, jejich vhodný výběr a správné citování).

Pro hodnocení seminární práce je využíván formulář (Tabulka 1). *Formulář pro hodnocení seminárních prací musí být vložen na samostatné stránce za Titulním listem.*

Tabula 1. Formulář pro hodnocení seminární práce

Obsahová stránka	
Formální a jazyková stránka	
Použité zdroje	
Doplňující komentář	
Celkové hodnocení	

Závěr

Text, který jste právě dočetli, je stručným úvodem se základními informacemi pro psaní seminárních prací. Informace v něm obsažené však nejsou vyčerpávající. Z tohoto důvodu doporučujeme prostudovat další odbornou literaturu, která se jednotlivými tématy zabývá podrobněji.

Doporučená literatura ke studiu

ČMEJRKOVÁ, Světlá, František DANEŠ a Jindra SVĚTLÁ. *Jak napsat odborný text*. Vyd. 1. Praha: Leda, 1999, 255 s. ISBN 80-859-2769-1.

KLAPALOVÁ, Alena. *Jak psát závěrečné práce a studentské vědecké odborné práce: několik zásad pro začátečníky*. Vyd. 1. Brno: Vysoká škola obchodní a hotelová, 2010, 43 s. ISBN 978-80-87300-13-8.

ŠANDEROVÁ, Jadwiga. *Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách: několik zásad pro začátečníky*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství, 2005, 209 s. ISBN 80-864-2940-7.

Ukázka titulní strany seminární práce

**Institut
celoživotního
vzdělávání**

Návrh vyučovací jednotky v odborném výcviku

Seminární práce ze studijního předmětu
Didaktika praktického vyučování

Jméno a příjmení:

Jiří Novotný
3. ročník UPVOV

Místo a datum vypracování:

Brno, 18. prosince 2013